

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Asiel en Migratie
De heer D.M. van Weel
Postbus 20301
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 6 januari 2026

betreft Nadere vragen naar aanleiding van het voorstel COM(2025)259

ons kenmerk 179284

Geachte heer Van Weel,

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 3 november 2025¹ waarbij u eerder gestelde vragen beantwoordt over het voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2024/1348 wat betreft de toepassing van het begrip 'veilig derde land'.²

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** leggen de regering naar aanleiding hiervan nog enkele vervolgvragen voor, nu deze leden constateren dat een aantal van hun eerdere vragen niet volledig, niet precies of slechts op hoofdlijnen zijn beantwoord, in het bijzonder daar waar het gaat om rechtsbescherming, de praktische toepassing van het loslaten van het bandencriterium en het toezicht op de naleving van mensenrechten. De leden van de fractie van **D66** zien eveneens aanleiding tot het stellen van nadere vragen. Het lid van de **fractie-Van de Sanden** wenst tot slot eveneens een aantal vragen voor te leggen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** leggen de regering de volgende vragen voor.

1. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA constateren dat de regering een aanvullend impact assessment niet nodig acht omdat de Europese Commissie een "integrale evaluatie" heeft uitgevoerd.³ Kan de regering deze leden in detail aangeven welke documenten en analyses hieraan ten grondslag liggen en op welke wijze daarin de gevolgen voor de rechtsbescherming en *non-refoulement* bij toepassing zonder bandencriterium zijn onderzocht? Zijn die evaluaties openbaar en is de regering bereid om deze met de Kamer te delen?
2. Kan de regering inhoudelijk motiveren waarom het vervangen van de automatische schorpende werking door de mogelijkheid van een voorlopige voorziening volgens haar een

¹ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A.

² COM(2025)259. Dossier op Europapoort [E250013](#).

³ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 7.

datum 6 januari 2026

ons kenmerk 179284

blad 2

- gelijkwaardig niveau van rechtsbescherming biedt, mede gelet op de toegang tot de rechtsbijstand, de bestaande behandeltermijnen en de feitelijke procespositie van asielzoekers?
3. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA lezen dat de regering stelt dat er geen sprake is van willekeur in het sturen van asielzoekers naar derde landen nu er sprake is van een individuele beoordeling per geval van de vraag of het land veilig is voor de betrokken asielzoeker, alsook de mogelijkheid voor de asielzoeker om het vermoeden van veiligheid te weerleggen.⁴ Kan de regering uiteenzetten welke concrete criteria in de praktijk bepalen of een asielzoeker – bij het ontbreken van band of doorreis – voor toepassing van het concept 'veilig derde land' in aanmerking komt? Op welke wijze ziet de individuele beoordeling er in dit geval concreet uit?
 4. Welke bewijslast en bewijsmaatstaf gelden er voor respectievelijk de vaststelling dat een derde land veilig is en voor het weerleggen van dat vermoeden door de asielzoeker? Op welke wijze wordt daarbij expliciet rekening gehouden met kwetsbare groepen?
 5. Kan de regering de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA aangeven welke minimale, afdwingbare voorwaarden volgens haar noodzakelijk zijn in een 'agreement' of 'arrangement' met een derde land om toepassing van het concept 'veilig derde land' zonder bandencriterium mogelijk te maken?
 6. Wat zijn de juridische en praktische consequenties indien een derde land de betrokkene niet toelaat, geen effectieve toegang tot de asielprocedure biedt of de betrokkene doorstuurt naar een ander land? Welke verantwoordelijkheid behoudt Nederland in die gevallen?
 7. Kan de regering de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA concreet toelichten op welke wijze het toezicht in de praktijk is georganiseerd op derde landen die als veilig worden aangemerkt, inclusief de wijze waarop risico's van indirect *refoulement* worden beoordeeld en welke opschortingsmechanismen beschikbaar zijn?
 8. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA lezen dat in de afgelopen tien jaar in totaal circa 670 asielverzoeken niet-ontvankelijk zijn verklaard op grond van de tegenwerping van een veilig derde land, terwijl essentiële gegevens over de betrokken derde landen, ingestelde beroepen, uitkomsten daarvan en de toepassing van schorsende werking niet structureel en reproduceerbaar beschikbaar zijn.⁵ Deelt de regering de opvatting van deze leden inhoudende dat deze zeer beperkte praktijkervaring – in combinatie met het ontbreken van inzichtelijke en verifieerbare data – een ontoereikende feitelijke basis vormt voor de ingrijpende verruiming van het concept 'veilig derde land' zoals die met het voorliggende voorstel wordt beoogd? Kan de regering aangeven of de Europese Commissie zich bij dit voorstel baseert op substantiële en vergelijkbare gegevens uit andere lidstaten? Zo ja, waarom zijn deze gegevens niet inzichtelijk gemaakt voor nationale parlementen? Acht de regering het – mede gelet op de verstreckende gevolgen voor rechtsbescherming en *non-refoulement* – politiek en democratisch verdedigbaar dat parlementaire controle op dit onderdeel plaatsvindt zonder dat dergelijke gegevens beschikbaar zijn?
 9. Is de regering bereid om de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA toe te zeggen dat de registratie door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) zodanig wordt aangepast dat

⁴ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 8.

⁵ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 9.

datum 6 januari 2026

ons kenmerk 179284

blad 3

deze gegevens structureel en inzichtelijk aan de Kamer kunnen worden gerapporteerd? Zo ja, binnen welke termijn is dit mogelijk?

10. Is de regering bereid om – vooruitlopend daarop – een steekproefanalyse te laten uitvoeren naar recente zaken waarin het concept ‘veilig derde land’ is toegepast, zodat de Kamer inzicht krijgt in de praktijk en de rechterlijke correctie daarop?
11. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA lezen dat de voornemenprocedure onder de Asielnoodmaatregelenwet wordt geschrapt.⁶ Kan de regering deze leden toelichten wat dit betekent voor de mogelijkheid om het tegenwerpen van een ‘veilig derde land’ vóór het besluit effectief te betwisten? Op welke wijze verhoudt dit zich tot het afschaffen van automatische schorsende werking? Is de regering met deze leden van mening dat door deze mogelijke combinatie de rechtspositie van asielzoekers hard en op verschillende manieren wordt ondermijnd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De vragen van de leden van de fractie van **D66** hebben onder andere betrekking op het vervallen van de automatisch schorsende werking van een niet-ontvankelijkheidsbeslissing en de borging van de mensenrechten in de zogenoemde veilige derde landen. Het is de leden van de fractie van D66 namelijk onvoldoende duidelijk geworden op welke wijze de regering de borging van mensenrechten in veilige derde landen kan garanderen en welke maatregelen zij neemt wanneer bepaalde mensenrechten onder druk komen te staan.

Een van de wijzigingsvoorstellen in de voorgestelde verordening heeft betrekking op de automatisch schorsende werking van een niet-ontvankelijkheidsbeslissing. De Europese Commissie stelt voor om de automatisch schorsende werking van een niet-ontvankelijkheidsbeslissing af te schaffen, terwijl Nederland heeft gepleit voor meer flexibiliteit voor de lidstaten ten aanzien van het al dan niet vervallen van een automatisch schorsende werking. In de aan de orde zijnde brief lezen de leden van de fractie van D66 echter dat de Nederlandse inzet weinig bijval van andere lidstaten krijgt.⁷ Dit zou ertoe kunnen leiden dat de automatisch schorsende werking van een niet-ontvankelijkheidsbeslissing in Nederland komt te vervallen. Dit zal een forse stijging van het aantal schorsingsverzoeken tot gevolg hebben, met als consequentie een toename van de werklast voor de rechtbanken. Voorziet de regering dit probleem ook? Welke maatregelen is de regering bovendien voornemens te nemen om deze problemen op te vangen? Met andere woorden: op welke wijze voorkomt de regering dat het vervallen van de automatisch schorsende werking leidt tot capaciteitsproblemen bij rechtbanken?

De leden van de fractie van D66 hebben bovendien zorgen over de borging van mensenrechten in landen waarmee Nederland zogenoemde innovatieve vormen van migratiesamenwerking heeft. In Oeganda staat bijvoorbeeld de doodstraf op homoseksualiteit. In de aan de orde zijnde brief lezen deze leden dat de regering in het toetsingskader rekening houdt met de veiligheid van lhbtq+’ers.⁸ Hoe verhoudt dit zich volgens de regering met het tekenen van een intentieovereenkomst met

⁶ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 9.

⁷ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 10.

⁸ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 13-14.

datum 6 januari 2026

ons kenmerk 179284

blad 4

Oeganda? Hoe waarborgt de regering de veiligheid van lhbtq+’ers die naar Oeganda worden uitgezet? Acht de regering het bovendien wenselijk om asielzoekers uit te zetten naar een land waar de doodstraf staat op homoseksualiteit?

De leden van de fractie van D66 hebben daarnaast vervolgvragen over welke aanpak de regering hanteert wanneer zij waarneemt dat bepaalde mensenrechten niet worden gerespecteerd in de veilige derde landen. In Tunesië is er bijvoorbeeld een autocratisch bewind aan de macht dat oppositieleiden arresteert en migranten terug de woestijn instuurt. In de aan de orde zijnde brief geeft de regering aan dat zij duidelijke afspraken over de borging van mensenrechten maakt en de inzet nauwkeurig monitort.⁹ Kan de regering deze leden inzichtelijk maken welke afspraken over de borging van mensenrechten met Tunesië worden gemaakt? In hoeverre is de regering bovendien van mening dat Tunesië zich aan de deze afspraken houdt? De leden van de fractie van D66 lezen in de aan de orde zijnde brief verder dat *“het kabinet per casus bekijkt welke maatregelen nodig zijn. Welke dat zijn zal per casus bekeken moeten worden. Hier zet het kabinet ook actief op in waar het eventuele zorgen betreft rondom de borging van mensenrechten in de context van Tunesië.”*¹⁰ Kan de regering aangeven welke zorgen leven met betrekking tot de borging van mensenrechten in Tunesië? De regering geeft bovendien aan dat zij per land beslist welke maatregelen zij neemt wanneer schending van gemaakte afspraken omtrent mensenrechten plaatsvindt.¹¹ Kan de regering inzichtelijk maken welke maatregelen zij in totaliteit tot haar beschikking heeft? Op basis waarvan maakt de regering bovendien de beslissing welke maatregelen zij in verschillende casussen inzet? En kan de regering tot slot verduidelijken wat haar specifieke inzet is met betrekking tot Tunesië?

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie-Van de Sanden

Het lid van de **fractie-Van de Sanden** heeft de volgende vervolgvragen aan de regering voor te leggen.

Rechtsstaat en Rechtszekerheid (Pijler 1: Vrijheid & Rechtsstaat)

1. Voornoemd lid wijst erop dat het begrip ‘veilig derde land’ direct aan het individuele recht op asiel en de bescherming tegen terugzending naar gevaar (het *non-refoulement*-beginsel) raakt. Kan de regering expliciet garanderen dat – ondanks de kwalificatie van een land als ‘veilig’ – de individuele toetsing van een asielverzoek – zoals vereist door het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en de nationale rechtsstaat – op geen enkele wijze een formaliteit wordt?
2. Welke waarborgen zijn in het voorliggende voorstel ingebouwd om te voorkomen dat een lidstaat, onder politieke druk of wegens crisis, een land als ‘veilig’ kwalificeert, terwijl de feitelijke situatie ter plaatse – bijvoorbeeld op het gebied van politieke stabiliteit of respect voor mensenrechten – onzeker is?
3. Zijn er in het voorstel voldoende mogelijkheden voor hoogwaardig beroep of rechtsbijstand om de asielzoeker effectief in staat te stellen de kwalificatie van het derde land te betwisten of leidt het tot een onacceptabele inperking van de toegang tot de rechter?

⁹ Kamerstukken I 2025/26, 36 830, A, p. 14.

¹⁰ Idem.

¹¹ Idem.

datum 6 januari 2026

ons kenmerk 179284

blad 5

Uitvoerbaarheid en Financiën (R-U-H Toets)

1. De Raad voor de rechtspraak en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) waarschuwen doorgaans voor de complexiteit van nieuwe Europese procedures. Wat zijn de exacte financiële en personele consequenties van deze verordening voor de IND en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State? En welke concrete maatregelen neemt de regering om te garanderen dat de juridische keten deze nieuwe werklust daadwerkelijk aankan?
2. Op welke wijze wordt in de keten geborgd dat— zelfs bij versnelde procedures — de kwaliteit van de besluitvorming niet lijdt onder de tijdsdruk? Ziet de regering het risico dat foutieve beslissingen de rechtsketen uiteindelijk verder zullen verstoppert door noodzakelijke hoger beroepen?

Humaniteit en Sociale Rechtvaardigheid (Pijler 3)

1. Welke specifieke criteria garanderen dat de beoogde 'veilige' landen niet alleen formeel veilig zijn, maar ook een humaan en menswaardig verblijf kunnen bieden? Op welke wijze wordt dit door de Europese Commissie onafhankelijk en continu gemonitord?
2. Op welke wijze wordt voorkomen dat kwetsbare groepen, bijvoorbeeld slachtoffers van mensenhandel of personen met ernstige medische problemen, uitgesloten worden van een versnelde afhandeling en gegarandeerd toegang krijgen tot een volledige procedure in Nederland, ongeacht de kwalificatie 'veilig derde land'?

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad ziet uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen **4 weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

A.W.J.A van Hattem

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad